

Przedmowa

2 kwietnia 2021 roku zmarł przedwcześnie prof. zw. dr hab. Wiesław Jamrożek – pedagog, historyk wychowania, wieloletni kierownik Zakładu Historii Wychowania Wydziału Studiów Edukacyjnych Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu. Pozostanie On w naszej pamięci jako wnikliwy badacz dziejów myśli i praktyki edukacyjnej XIX i XX wieku, współtwórca „Biuletynu Historii Wychowania”, pomysłodawca i organizator cyklicznych spotkań historyków wychowania na Seminariach Naukowych w Domu Pracy Twórczej i Wypoczynku UAM w Obrzycku, które od 2021 roku noszą imię Profesora, zaangażowany dydaktyk, promotor prac dyplomowych i dysertacji doktorskich, szanowany członek społeczności akademickiej, wychowawca wielu pokoleń pedagożek i pedagogów, zaangażowany kierownik, a także jako życzliwy przyjaciel.

Jako kierownik Zakładu Historii Wychowania dał się poznać jako mistrz klasycznego zarządzania, wzorcowo wypełniając kolejne etapy tego procesu: planowania, organizowania, koordynowania, przeprowadzenia oraz kontrolowania. Z wielką łatwością potrafił kreślić nie tylko etapy rozwoju kierowanego przez siebie Zakładu. Potrafił kreślić po stronach prac licencjackich, magisterskich i doktorskich, usuwając w oka mgnieniu zbędne akapity, wprowadzając w konsternację niejednego naukowego podopiecznego. Był bez wątpienia szermierzem dowcipu i żartu sytuacyjnego. Unikał konfliktów, jako człowiek dialogu kategorycznie sprzeciwiał się podziałom, opowiadał się za jednością.

Profesora Wiesława Jamrożka cechował lokalny patriotyzm, czego dawał wyraz w tematyce prowadzonych wykładów, ćwiczeń, a także fakultetów. Jawił się jako słuchacz aktywny, pewny swoich przekonań, ale głos odrębny w dyskusji zawsze traktował z powagą. Był wnikliwym i trafnym obserwatorem rzeczywistości, nie tylko tej naukowej.

Na początku lutego 2021 roku do społeczności akademickiej dotarły niepokojące informacje o poważnej chorobie i konieczności hospitalizacji Profesora. Mimo nadziei, jaka przez dwa miesiące towarzyszyła bliskim i współpracownikom, 2 kwietnia 2021 roku przyszła wiadomość o jego śmierci. Uroczystości pogrzebowe

z racji obostrzeń sanitarnych w związku z trwającą pandemią COVID-19 odbyły się w skromnym gronie rodziny, przyjaciół oraz przedstawicieli społeczności akademickiej 10 kwietnia 2021 roku w kościele pw. Opatrzności Bożej w Poznaniu. Profesor spoczął na cmentarzu parafii pw. św. Stanisława Kostki znajdującym się na poznańskim Osiedlu Bolesława Chrobrego.

W słowach pożegnania prorektor Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu ds. relacji z otoczeniem społecznym, prof. zw. dr hab. Zbyszko Melosik, mówił o zmarłym Profesorze jako o „jednym z twórców potęgi polskiej historii wychowania”, który nadał jej i kierowanemu przez niego Zakładowi Historii Wychowania „nieprawdopodobną dynamikę rozwojową”¹. Z kolei dziekan Wydziału Studiów Edukacyjnych Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu, prof. zw. dr hab. Agnieszka Cybal-Michalska, podkreśliła, że „odeszła osoba charyzmatyczna, człowiek bardzo rzetelny i oddany, zarówno w rzeczach wielkich, jak i małych, zaangażowany, o wysokich kompetencjach naukowych, profesor, który ze swojej aktywności naukowej, dydaktycznej i społecznej na Uniwersytecie im. Adama Mickiewicza w Poznaniu i jego Wydziale Studiów Edukacyjnych uczynił sztukę”².

W 2024 roku Profesor obchodziłby siedemdziesiąte urodziny. Jako jego uczniowie, pielęgnując pamięć o naszym mentorze, oddajemy w Państwa ręce publikację *Z prac poznańskich historyków wychowania. Księga poświęcona pamięci Profesora Wiesława Jamrożka w siedemdziesiątą rocznicę urodzin*. Pierwszy człon tytułu jest nawiązaniem do pozycji *Z prac poznańskich historyków wychowania* autorstwa Jana Hellwiga, Wiesława Jamrożka oraz Doroty Żołądź, wydanej w 1994 roku, która poświęcona została pamięci Stanisława Michalskiego – pierwszego Kierownika Zakładu Historii Wychowania i Organizacji Szkolnictwa, którego pamięć pielęgnował jego następca, prof. Wiesław Jamrozek.

Księga pamiątkowa została podzielona na cztery części poprzedzone naukowym, dydaktycznym i organizacyjnym biogramem Profesora opracowanym przez redaktorów, a także wspomnieniem o ojcu i mistrzu z perspektywy córki, Katarzyny Sadowskiej. Teksty stanowią wizytówkę naukowych zainteresowań Auterek i Autorów będących współpracowniczkami i współpracownikami Profesora oraz jego naukowymi przyjaciółmi. Na część pierwszą składają się teksty władz rektorskich i dziekańskich Wydziału Studiów Edukacyjnych Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu (w kadencji 2020–2024) przygotowane przez Zbyszko Melosika, Agnieszkę Cybal-Michalską, Agnieszkę Gromkowską-Melosik, Kingę Kuszak, Magdalenę Piorunek oraz Waldemara Segieta. W części drugiej prezentu-

¹ Przemówienie prorektora Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu ds. relacji z otoczeniem społecznym, prof. zw. dra hab. Zbyszko Melosika, podczas uroczystości pogrzebowych Profesora Wiesława Jamrożka w Poznaniu 10 kwietnia 2021 roku.

² Przemówienie dziekana Wydziału Studiów Edukacyjnych Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu, prof. zw. dr hab. Agnieszki Cybal-Michalskiej, podczas uroczystości pogrzebowych Profesora Wiesława Jamrożka w Poznaniu 10 kwietnia 2021 roku.

jemy refleksje pracowników Zakładu Historii Wychowania: Doroty Żołądz-Strzelczyk (kierowniczki Zakładu), Edyty Głowackiej-Sobiech, Justyny Gulczyńskiej, Katarzyny Kabacińskiej-Łuczak, Krzysztofa Ratajczaka, Michała Nowickiego, Anny Wojewody oraz redaktorów – Mikołaja Brenka i Konrada Nowaka-Kluczyńskiego. Do części trzeciej zaproszenie przyjęły doktorantki Profesora – Danuta Apanel, Anna Knocińska oraz Grażyna Gramza. Na część czwartą składają się opracowania przyjaciół i bliskich współpracowników Profesora: Władysławy Szulakiewicz, Krzysztofa Jakubiaka, Kazimierza Przyszczypkowskiego, Andrzeja Ćwiklińskiego, Eugeniusza Piotrowskiego, Aleksandry Boroń. Księgę pamiątkową opatrzone także spisem dorobku naukowego Profesora, nagród i wyróżnień przez niego otrzymanych, a także jego aktywności w komitetach redakcyjnych, organizacyjnych oraz towarzystwach naukowych.

Jako redaktorzy Księgi dziękujemy autorkom i autorom za przyjęcie zaproszenia oraz zaangażowanie we współtworzenie tej wyjątkowej publikacji. Niech ta wspólna Księga pamiątkowa będzie wyrazem naszej wdzięczności, szacunku i uznania dla naukowych, dydaktycznych i organizatorskich osiągnięć prof. zw. dra hab. Wiesława Jamrożka i roli, jaką odegrał w kontynuowaniu najlepszych tradycji badawczych poznańskich historyków wychowania oraz całego środowiska naukowego zainteresowanego dziejami edukacji, kultury i wychowania w Polsce.

Składamy podziękowania Dziekanom Wydziału Studiów Edukacyjnych Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu, prof. zw. dr hab. Agnieszce Cybal-Michalskiej (kadencja 2016–2024) oraz prof. UAM dr. hab. Waldemarowi Segietowi (kadencja od 2024), za życzliwe zainteresowanie publikacją oraz umożliwienie jej wydania. Dziękujemy kierownicze Zakładu Historii Kultury i Edukacji, prof. zw. dr hab. Dorocie Żołądz-Strzelczyk, za merytoryczne wskazówki i konsultacje. Wyrażamy naszą wdzięczność najbliższej rodzinie Profesora, szczególnie córce, prof. UAM dr hab. Katarzynie Sadowskiej, za okazane wsparcie, liczne rozmowy, udostępnienie materiałów oraz fotografii z archiwum rodzinnego.

*Mikołaj Brenk
Konrad Nowak-Kluczyński*